

Az EuroLargeCarnivores LIFE program bemutatása

Patkó László

WWF Magyarország, Nagyragadozó programvezető

2019.04.16., LIFE Nemzeti Infónap

24.04.2019

TÉMA JELENTŐSÉGE

SZEREPLŐK

TEVÉKENYSÉGEK

NYOMON KÖVETÉS

A PROJEKT JELENTŐSÉGE

- **Fontos fajok**
Indikátor, zárókő, zászlóshajó
- **Változatos állományviszonyok**
Növekvő állományok?
- **Konfliktusos fajok**
Vadgazdálkodás, állattartás, turizmus,
természetvédelem
- **Természetvédelmi, társadalmi és gazdasági kihívások**
Eredmény?

ELMÉLYÜLŐ LÖVÉSZÁRKOK

BÉKETÁRGYALÁSOK

---

16 ORSZÁG, 16 PARTNER

Fennoskandinávia

Norvégia, Finnország

Közép-Európa

Németország, Lengyelország

Alpok

Franciaország, Ausztria, Svájc,
Olaszország, Horvátország,
Szlovénia

Kárpátok

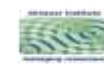
Románia, Ukrajna,
Magyarország, Szlovákia

Ibériai-félsziget

Spanyolország, Portugália

24.04.2019

BEVEZETÉS

4+1

... faj él Európában, amelyek az EU élőhelyvédelmi irányelvében szerepelnek (szürke farkas, barnamedve, eurázsiai hiúz, rozsomák, ibériai hiúz)

~ 24

... európai ország dokumentált nagyragadozó jelenléttel

85

nagyragadozókkal kapcsolatos LIFE program 1992 óta

Változatos megoldási lehetőségek vélt vagy valós problémákra, amelyek nincsenek egymással megosztva!

CÉLUNK

Létrehozni és fenntartani egy

Európai Érdekcsoport Platformot

annak érdekében, hogy elősegítsük a **kommunikációt, érzékenyítést, monitoringot és a konfliktushelyzetek csökkentését**, azok számára, akik együtt élnek és dolgoznak a nagyragadozókkal.

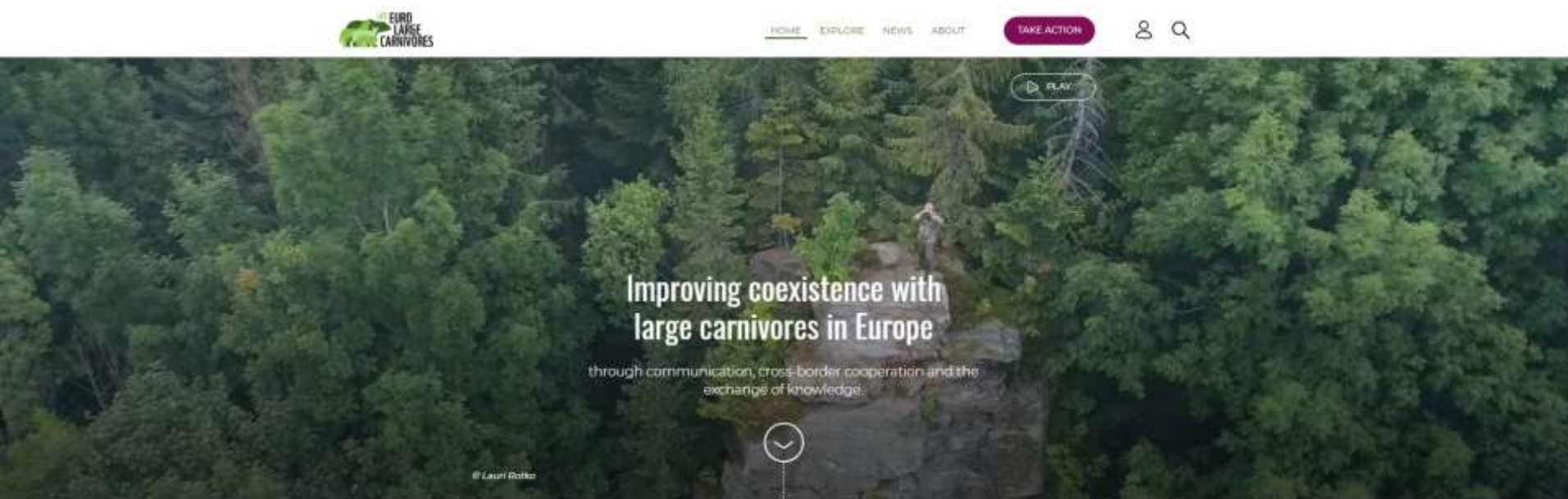
24.04.2019

ONLINE PLATFORM

<https://www.eurolargecarnivores.eu/en/>

Magyar nyelven
egyelőre gépi
fordítással

What do we do

The purpose of this LIFE project is to provide a discussion space for people to share and learn about experiences of managing the presence of large carnivores. This includes various approaches across Europe, and aims to highlight the associated social, economic and ecological challenges. Topics include monitoring, conflict mitigation, damage prevention, security concerns, long-term effects on agriculture and hunting, management practices, as well as assisted economic opportunities.

PROJEKT TEVÉKENYSÉGEK

▶▶ Nagyragadozókkal történő **együttélés elősegítése** működő példák bemutatásával → **Weboldal + korábbi LIFE pályázatok**

▶▶ **Határokon átnyúló kapcsolattartás** az állományszintű kezelés érdekében → **Tanulmányutak az érdekcsoportok képviselőivel**

▶▶ **Érdekcsoportokkal folytatott konzultációk és továbbképzések az információcsere és bizalom megalapozása érdekében** → **Képzések, tájékoztatók (monitoring, orvvadászat, kommunikáció, kármegelőzés)**

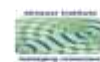
2017-2022

Több mint 40
támogató
intézmény

ABCDE
akciók

24.04.2019

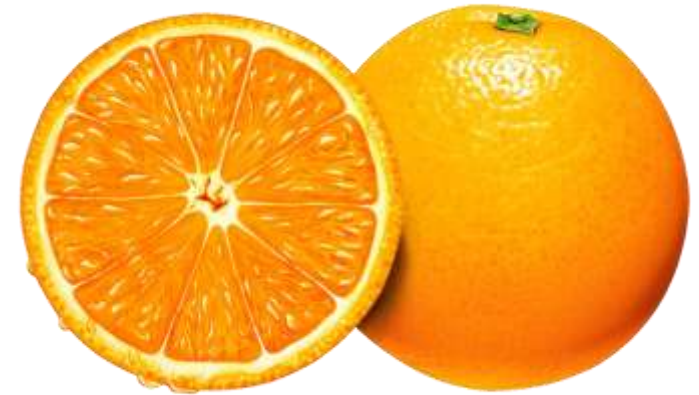

ÉRDEKCSOPORTOK, PÉLDÁK

- **„Klasszikus”**

- A vadász
- A juhtenyésztő
- A természetvédelmi őr
- A zöld

- **Valóság**

- Ex-hivatásos vadász, természetvédelmi őr
- Vadgazdálkodásért felelős erdészeti munkatárs
- Természetvédő juhtenyésztő
- Vadgazdálkodó nemzeti park
- Különleges rendeltetésű területen dolgozó vadász
- Méregzöld támogató

A. PREPARATORY ACTIONS

- A1 Review projects and successful instruments
- **A2 Stakeholder Analysis**
- A3 Collect data on economic, social and ecological impacts of large carnivores
- A4 Develop a Communication Plan

Nagyragadozók az Északi- középhegységben – II. Országos Szakmai Nap

Összefoglaló kötet

24.04.2019

B. CORE ACTIONS

B1 Promote best practices of LC management and conservation and facilitate transboundary exchange: **Pathways konferencia**

B2 Involve institutions and authorities in a long-term exchange on instruments and best practice examples: **Jó gyakorlatok kármegelőzésre, workshopok**

B3 Promote case studies of transboundary monitoring of LC populations: **Monitoring workshop, infografika**

B4 Foster transnational and national information exchange: **Tanulmányút**

B5-B6 Increase communication capacities: **Kommunikációs továbbképzések**

B7 Change attitude on the ground: livestock protection measures: **Kiadvány állattartóknak**

B8 Change attitude on the ground: Establish long term cooperation with journalists: **Siker történetek a weboldalra, sajtókirándulások**

B9 Magical Moments Campaign: **Videók, rövid interjúk**

24.04.2019

OLYAN HELYEN TÖRÁZUNK, VAGY ÉLÜNK, AHO L MEDVÉK IS ELŐFORDULNA K?
OLVASSUK EL É S PRÓBÁLJUK BETARTANI EZT A NÉHÁ NY, EGYÜTTÉLÉST ELŐSEGÍTŐ SZABÁ LYT!

LEHETŐSÉ G SZERINT TÖBBEN INDULJUNK
KIRÁNDULNI, ÍGY HAGYOB B ZAJT CSAPUNK,
AZ ÁLLATOK MESSZIRŐ L É S ZELELN FOGNA K,
É S EL FOGNA K TÁVOLODNI TÖLÜNK.

A KUTYÁT MINDIG PORÁ ZON SÉTÁLTASSUK.
HA AZ ÁLLAT ELSZÁ LAD, LEHET, HO GY EGY
MEDVEVEL A NYOMÁ BAN FOG VISSZATÉRNI.

HA OLYAN TERÜ LETRE TERVEZZÜ K AZ
UTUNK AT, AHO L MAGÁ S A MEDVEÁ LLOMÁ NY
SŐRŐ SEGE (PL. SZLÓ VÁ NYA, ROMÁ NYA),
AKKO R SZEREZZÜNK DE EGY
FLAKON MEDVESPRAY-T!

A MEDVEKET SZÁNDÉ KOSAN
MEGKÖ ZÉ LÜ TENI (PL. VE LŐ K SZELZNI)
É S ETETNI SZIGORÚ AN TILOS.

HA MEDVEVEL TALÁ LKO ZUNK :
- NE FÜ SSÜNK EL,
- NE NÉ ZÜNK AZ ÁLLAT SZEMÉ BE,
- É S NE FORGÍ TSÜNK HÁTAT A MEDVE NE KI!

SŐ HA NE HELYE ZKE DÜNK EGY ANYAMEDVE
É S A BOCSÁ KO ZÉ I

KERÜ LÜNK AZ ERŐ S ILLATÚ ELEMISZERE K
(PL. HALKÖ NYZERV, ÉDES GYÖ MÖ LCS,
SŐRÍTETT TEJ) FOGYASZTÁ SÁT.

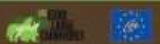
AMENNYI BEN KISSYERME KKE L VÁ GYÜNK,
...É S MEDVÉT LÁ TUNK, A GYERMEKET
NYUGTASSUK MEG, É S EMELJÜNK FELI

HA TÖRÁ ZNI MÉ GY,
OLVÁ SOD E L TÖRÁ ZÁ SÁ L KAPCSOLATOS
TÁ NYÁ CSÁ NK AT IS!

HA KEMPI NGE ZNI INDUL SZ,
OLVÁ SOD E L KEMPI NGE ZÉ SSEL KAPCSOLATOS
TÁ NYÁ CSÁ NK AT IS!

HA OLYAN TERÜ LETEN É L SZ,
AHO L MEDVÉ K FORDULNA K ELŐ , OLVÁ SOD E L A HELYI LAKO SÁ G
TÁ NYÁ CSÁ TÁ TÁ RÁT SZÜ LŐ GŐ LŐ SZABÁ LYNA K AT IS!

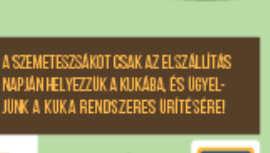
MEDVESZOMSZÉDSÁ G NÉHÁ NY JÓ TANÁ CS A EGYÜTTÉLÉ S É RDE KÉ BEN

A MEDVE EGY ADAPTÍ V, OPPORTUNISTA, MINDENEVŐ NAGYRAGADO ZÓ. KÜ L FÖ LDI PÉ L DÁ K ALA PJA N A TELEPŐ LÉ SEK
KÖ ZELÉ BEN TÖ RTÉ NŐ MEGJELÉ NESE ELSŐ SORBA N ARRA VEZETHETŐ VISSZA, HO GY KÖ NYVEN MEGSZERE ZHETŐ
TÁ PLÁ LÉ KFORRÁ SOK AT (PL. KOMMUNÁ LIS HULLADÉ KLERÁ KOK AT, SZEMETESE KE T, KOMPOSZTÁ LÓ K AT) TALÁ L.
MÁ GYAR-ORSZÁ GON EMBE RI KÖ RNYEZETHE Z ALKÁ LMA ZKODOTT MEDVE K, AMELYE K RENDSE RESEN LÁ KOTT
TERÜ LET KÖ ZELÉ BE MÉRÉS ZKEDNE K, JELENLE G NINC SE NE K. HA AZ ALÁ BBI JÓ TANÁ CSOK AT MEGFOGAD JUK,
A JÖ VŐ BEN A JELENLE GINÉ L NAGYOB B MEDVEPÖ PULÁ CIO MELLE TT IS ELKERŐ LHETŐ EK LESZNE K A KONFLIKTUSOK!

ELSŐ LÉ PÉ S A MEDVE KKE L TÖ RTÉ NŐ BIZTONSÁ GOS EGYÜTTÉ LÉ S HE Z, HO GY A TELEPŐ LÉ SEK HULLADÉ KLERÁ KOT "MEDVE BIZ-
TONSÁ G" TESSÜ K. ÍGY A MEDVE K NEM FOGNA K RÁ SZO NNI AZ "INGY EN" TÁ PLÁ LÉ KRA, ELMARAD A PO ZITÍ V MEGÉRŐ SÍ TÉS,
AMERT É RDE MES LENNE A TELEPŐ LÉ SEKFE LÁ TOGATNIUK. EZE K KIALAKÍ TÁ SÁ MELLE TT FOLYOS AK AZ ALÁ BBIÁ K:

A GYÖ MÖ LCE STÉ RMŐ FÁ KRÓ L É S CSE REJKRÓ L
A TERMÉ ST IDE JE BEN GY Ő TSÖ K BE. A
FÖ LDRE HULLOTT, MEGE RJEDT NÖ VE NY
CSÁ BÍTŐ ILLATÚ LEHET.

A SZEMETESZÁ KOT CSA K AZ ELSZÁ LLÍ TÁ S
NÁ PJA N HELYE ZÜ K A KUKÁ BA, É S ÜGYE L-
JÜNK A KUKA RENDSE RES Ú RÍ TESÉ RE!

A HÁ ZIÁ LLATA NKNA K SZÁ NT TÁ PLÁ LÉ KOT
NE HAGYJUK KINT A SZÁ BADA N,
A KUTYA- É S MACSKA TÁ LÁ KAT
ELZÁ RT HELY EN TÁ ROLJUK.

NE SZE ME TELJÜNK LÁ KOTT TERÜ LETEN SE
SZEMET ÖNK ET ELZÁ RHATÓ
HULLADÉ K TÁ ROLÓ KBA HELYE ZÖ DÜ K!

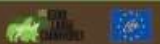
NE HELYE ZÜNK A KOMPOSZTRA HÖ ST,
HALAT VAGY É DES, ERŐ S ILLATÚ
GYÖ MÖ LCSÖ T, A KOMPOSZT ERŐ S ILLATÚ
MÉSZE ZÉ SSEL LEHET MÉRSE KE LNI!

HA MEDVÉT LÁ TUNK, SEMMIKE PP SE
ETESSÜ K, SÓ T, NE IS KÖ ZELÍ TSÖ K MEG I

KERTI SŐ TES (PL. BOGRÁ CSÓ ZÁ S, GRILLE ZÉ S)
UTÁ N AZ ESKÖ ZÖ KE T MO SSUK EL, É S
TÁ ROLJUK ZÁ RT HELY EN.

HA AUTÓ BÓ L LÁ TUK MEG A MEDVÉT, NE
Ü LDÖ ZÜNK AZ Á LLATOT, É S SE MIKKE PP SE
SZÁ LLJUK KI A JÁ RMÓ BÓ L.

WWF Global

Hírlevél:

Keresés:

WWF-ről

Tevékenységünk

Hírek

Cselekedj

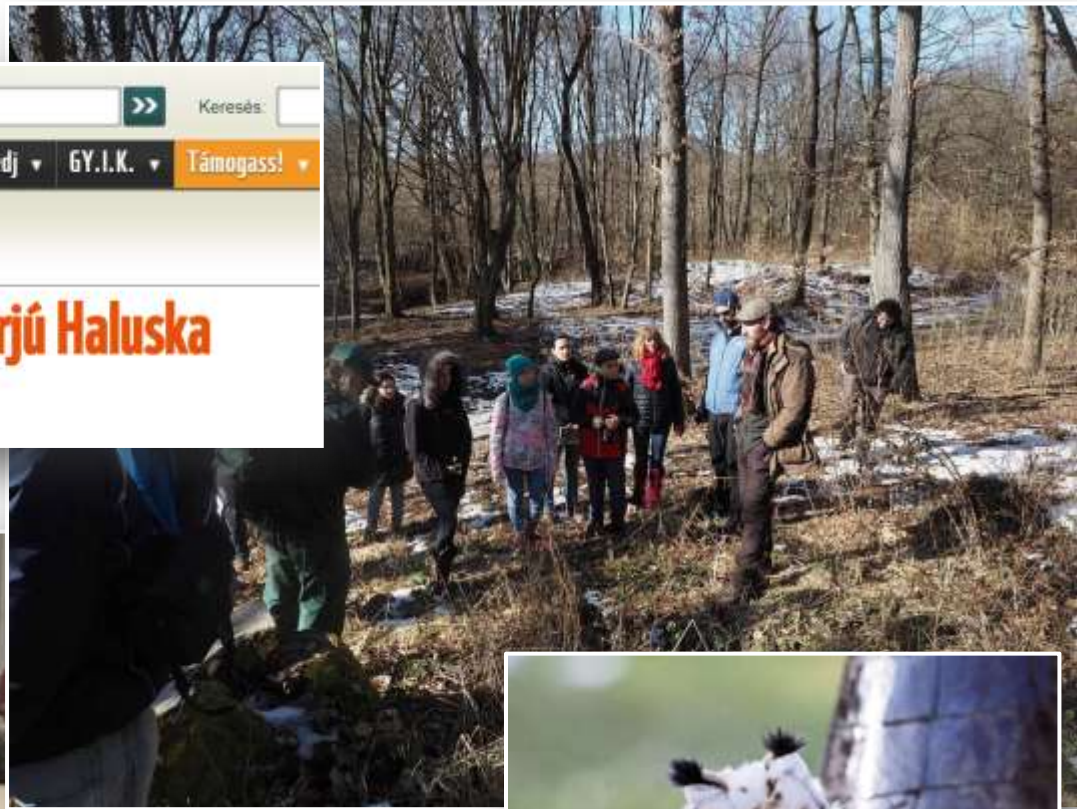
GY.I.K.

Támogass!

wwf.hu » Hírek » Egyéb természetvédelem

Pathways konferencia - interjú Haluska István gazdálkodóval

- » Hírek
- » Klíma
- » Erdők
- » Vizeink

Bükki Nemzeti Park
területrendezési igazgatóság

www.bukki.nemzeti-park.hu

C – D – E

C. Monitoring of project impact

C1 Monitoring the impact: Comparative stakeholder analysis "before,, and "after"

C2 Monitoring the impact: Database of people reached and involved

C3 Monitoring of impact: Contribution to a EU wide socio-economic impact analysis

D. Communication and dissemination of the project and its results

D1 Project Communication toolbox on all levels

D2 Continuous cooperation and networking with multinational platforms, macroregional strategies and EU platforms

D3 Media relations

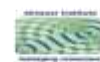
E. Project management

E1 Project management: Coordination, financial & technical reporting and controlling, internal communication

E2 After-LIFE communication plan and monitoring of project progress

24.04.2019

EDDIGI FŐBB TEVÉKENYSÉGEINK

- Weboldal
- Pathways konferencia
- Egy stakeholder mapping
- Egy press trip
- Kb. 10-12 tájékoztató előadás
- Négy infografika
- Két flyer (prevenciós módszerek + projekt)
- Media reach: 7.629.310

24.04.2019

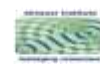
MINDENNAPOK, MONITORING

Google™
Sites

24.04.2019

TAKE HOME MESSAGE

- Környezetvédelmi irányítás és tájékoztatás (GIE) – találkozók, műhelybeszélgetések, tanulmányutak
- Nemzetköziség!
- ELC számomra: kicsiben megmutatni, hogy nagyban is lehet
- 16 tagország, komplikált monitoring – blue!
- EASME

*„Managing such an ambitious project with a large number of international partners is quite demanding. I am all the more pleased with your efforts to constantly improve your management system by using **modern, web-based communication and management tools.**”*

*„I am pleased with the **multitude of diverse activities** that have been implemented during the first 13 months of your project.”*

Köszönöm a figyelmet!

Patkó László, PhD
WWF Magyarország
laszlo.patko@wwf.hu
<http://wwf.hu/>
<https://www.eurolargecarnivores.eu/>

